
ADVIES

Ontwerp van Bijdrage van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot het Nationaal Hervormingsprogramma (NHP) 2022

Aanvrager	Minister-Voorzitter Rudi Vervoort
Aanvraag ontvangen op	25 februari 2022
Aanvraag behandeld door	Uitgebreide Commissie Economie - Werkgelegenheid - Fiscaliteit – Financiën
Advies uitgebracht door de Raad van bestuur op	31 maart 2022
Advies bekrachtigd door de Plenaire vergadering op	21 april 2022

Vooraf

Dit ontwerp van Bijdrage van het Brussels Hoofdstedelijk gewest tot het Nationaal Hervormingsprogramma (NHP) van België 2022 heeft tot doel, enerzijds de belangrijkste gewestelijke hervormingen en investeringen voor te stellen die ingaan op de aanbevelingen die de Raad van de Europese Unie aan België heeft gedaan in het kader van het Europees Semester 2019, 2020 en 2021, en anderzijds de gewestelijke prioriteiten uiteen te zetten.

In 2019 heeft de Raad van de Europese Unie¹ aan België **vier aanbevelingen** gedaan:

- 1) Ervoor zorgen dat het nominale groeipercentage van de netto primaire overheidsuitgaven in 2020 niet hoger ligt dan 1,6 %, hetgeen neerkomt op een jaarlijkse structurele aanpassing van 0,6 % van het bbp. Eventuele meevallers gebruiken om de overheidsschuldquote sneller te verminderen. De hervormingen voortzetten om de budgettaire houdbaarheid van de stelsels voor langdurige zorg en pensioenen te waarborgen, onder meer door de mogelijkheden voor vervroegde uittreding uit de arbeidsmarkt te beperken. De samenstelling en efficiëntie van de publieke uitgaven verbeteren, met name door middel van uitgaventoetsingen, en de coördinatie van het begrotingsbeleid door alle overheidsniveaus verbeteren om ruimte te creëren voor openbare investeringen.
- 2) De hindernissen om te werken wegnemen en de doeltreffendheid van een actief arbeidsmarktbeleid versterken, met name voor laagopgeleiden, oudere werknemers en mensen met een migrantenachtergrond. De prestaties en de inclusiviteit van de onderwijs- en opleidingssystemen verbeteren en de vaardighedenmismatches aanpakken.
- 3) Het investeringsgerelateerde economische beleid toespitsen op duurzaam vervoer, met inbegrip van verbetering van de spoorweginfrastructuur, decarbonisatie en energietransitie en onderzoek en innovatie, met name op het gebied van digitalisering, rekening houdend met regionale verschillen. De groeiende mobiliteitsuitdagingen aanpakken door de prikkels te versterken en belemmeringen weg te nemen om vraag naar en aanbod van collectief vervoer en vervoer met een lage emissie te vergroten.
- 4) De regelgevende en administratieve druk verminderen om ondernemerschap te stimuleren en de belemmeringen voor concurrentie in de dienstensector, met name telecommunicatie-, detailhandels- en professionele diensten, op te heffen.

In 2020 heeft de Raad van de Europese Unie² aan België aanbevolen om zich voor de jaren 2020 en 2021 op de volgende elementen toe te leggen:

- 1) Overeenkomstig de algemene ontsnappingsclausule alle nodige maatregelen nemen om de pandemie doeltreffend aan te pakken, de economie te stimuleren en het daaropvolgende herstel te ondersteunen. Als de economische omstandigheden dit toelaten, begrotingsbeleid voeren dat gericht is op het tot stand brengen van prudente begrotingssituaties op middellange termijn en het waarborgen van de houdbaarheid van de schuld, daarbij de investeringen verhogend. De algehele veerkracht van het gezondheidszorgstelsel versterken en ervoor zorgen dat kritieke medische producten beschikbaar zijn.

---

¹ [Aanbeveling van de Raad over het nationale hervormingsprogramma 2019 van België en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2019 van België.](#)

² [Aanbeveling van de Raad over het nationale hervormingsprogramma 2020 van België met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2020 van België.](#)

- 2) De gevolgen van de crisis voor de werkgelegenheid en de samenleving verzachten, met name door doeltreffende actieve arbeidsmarktmaatregelen te bevorderen en de ontwikkeling van vaardigheden aan te moedigen.
- 3) Zorgen voor een doeltreffende tenuitvoerlegging van de maatregelen om liquiditeit te verstrekken aan kleine en middelgrote ondernemingen en zelfstandigen en het ondernemingsklimaat te verbeteren. Mature publieke investeringsprojecten vervroegen en private investeringen aanmoedigen om het economisch herstel te bevorderen. De investeringen toespitsen op de groene en digitale transitie, met name op infrastructuur voor duurzaam vervoer, het schoon en efficiënt opwekken en gebruiken van energie, digitale infrastructuur, zoals 5G- en gigabitnetwerken, en onderzoek en innovatie.

De algemene beleidsverklaring van de Brusselse Regering legt de fundamenten van een Strategie GO4Brussels 2030 vast en neemt daarbij de prioriteiten van de huidige Brusselse regering op, waaronder de economische en sociale transitie. Deze strategie is gebaseerd op een structuur met twee pijlers die op hun beurt zijn onderverdeeld in een reeks doelstellingen.

- Pijler 1: een strategie uitwerken om tegen 2030 een transitie van de Brusselse economie te bewerkstelligen, die erop is gericht om alle sectoren koolstofvrij te maken en meer steun te verlenen aan de sectoren die zich toelagen op de circulaire en regeneratieve economie, op sociaal en democratisch ondernemerschap en op de digitalisering van de economie;
- Pijler 2: de gekruiste beleidsinitiatieven rond werk en opleiding in het bijzonder toespitsen op de kwalificaties en de allianties werkgelegenheid-leefmilieu ondersteunen: duurzaam bouwen en renoveren, duurzame voeding.

De Strategie Go4Brussels 2030 gaat uit van een partnergerichte aanpak met een visie die het mogelijk maakt om de verschillende regeringsinitiatieven te integreren. Ze biedt gemeenschappelijke sturing-, opvolging-, overleg-, communicatie- en beoordelingsinstrumenten.

Advies

1. Algemene beschouwingen

Brupartners verwelkomt nogmaals het overleg ondernomen door de Regering dat voortaan is verankerd in het proces voor de opstelling van de Bijdrage van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot het NHP.

Zoals aangegeven in de vorige adviezen over het NHP, betreurt **Brupartners** evenwel dat hem niet werd gevraagd om zich uit te spreken over de communautaire aspecten door de betrokken regeringen. Hij vraagt daarom opnieuw om in de toekomst over deze vraagstukken te worden geraadpleegd of dat de Brusselse Bijdrage op zijn minst het overleg met de Gemeenschappen zou weergeven, bijvoorbeeld over materies zoals onderwijs.

Brupartners stelt vast dat dit ontwerp van Bijdrage van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot het NHP 2022 in zekere zin een catalogus van de maatregelen is die werden ingevoerd, die worden uitgewerkt of die op het gewestelijk niveau zullen worden verwezenlijkt. Welnu, **Brupartners** is van

oordeel dat men explicieter zou moeten zijn over de manier waarop deze maatregelen zullen toelaten om de aanbevelingen van de Raad van de Europese Unie aan België te vervullen.

Brupartners merkt bovendien op dat het ontwerp van NHP nog minder volledig is dan de vorige jaren wat betreft de meeste behandelde thema's.

Brupartners dringt aan op het feit dat hij zich reeds ten gronde heeft uitgesproken over bepaalde thema's die in deze Brusselse Bijdrage worden aangehaald, na een aanhangigmaking of op eigen initiatief. De doelstelling hier bestaat er niet in om het geheel van de reeds uitgebrachte beschouwingen³ te herformuleren maar eerder om de nadruk te leggen op bepaalde aandachtspunten teneinde de kwaliteit van dit ontwerp van Bijdrage van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot het NHP te verbeteren.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 Context en macro-economische vooruitzichten

Brupartners neemt akte van de context en van de macro-economische vooruitzichten.

Brupartners vraagt zich af of de economische vooruitzichten in het document nog actueel zijn, gelet op de huidige geopolitieke context.

Brupartners meent bovendien dat dit punt onvolledig is vanuit sociaaleconomische oogpunt: zo ontbreekt het aan gegevens over de stadsvlucht, de immigratie, de demografische vooruitzichten, evenals aan gegevens over de ondernemingen (oprichting en ondernemerschap, faillissementen, natuurlijke en rechtspersonen) en de werkgevers (verdeling op basis van omvang, van activiteitssector, aandeel publiek/privaat en profit- en non-profit) op het Brussels grondgebied. Hij vraagt dat de bronnen van de gegevens en de gebruikte referentiejaar systematisch zouden worden vermeld.

Wat betreft de gegevens inzake werkgelegenheid, kunnen de relatief optimistische gegevens over het behoud van de tewerkstellingsgraad niet voor alle groepen worden gecontroleerd, met name voor de vrouwen.

Bij de lezing van gegevens zoals de werkloosheidsgraad moet bovendien rekening worden gehouden met de algemene evolutie van de sociale bescherming en met name met effecten van communicerende vaten tussen het werkloosheidsstelsel en de ziekte- en invaliditeitsverzekering of de stelsels van sociale bijstand. **Brupartners** vindt dat het beter zou zijn om van de ingenomen arbeidsplaatsen uit te gaan indien men deze vertekening wil voorkomen.

2.2 Beleid en aanpak met betrekking tot de belangrijkste economische, sociale, arbeidsmarktontwikkelingen en -uitdagingen

2.2.1 Begroting / Overheidsschuld (inclusief ontvangsten en uitgaven)

Brupartners neemt akte van de relatief optimistische vooruitzichten van de Regering maar is bezorgd over de evolutie van de financiële situatie van de instellingen van het Brussels gewest, niet enkel van

---

³ Deze kunnen trouwens worden geraadpleegd op de internetsite van Brupartners: www.brupartners.brussels.

het eigenlijke Brussels Hoofdstedelijk Gewest maar tevens van de Gemeenschapscommissies. En dit rekening houdend met de economische onzekerheid evenals met de evolutie van de sociale noden waarop niet werd vooruitgelopen door de financieringswetten van de Gemeenschappen en de Gewesten.

Brupartners heeft een interne werkgroep opgericht om deze problematiek in verband met de institutionele toekomst van het Gewest op te volgen.

2.2.2 Arbeidsmarkt / Opleiding

Brupartners betreurt dat de ontwerpen voor de hervorming van het betaald educatief verlof en van de beleidswerf betreffende het voortbestaan van het instrument van de sector van de dienstencheques in het ontwerp van NHP niet worden vermeld, noch op gedetailleerde wijze worden weergegeven. **Brupartners** noteert in dit verband dat de hervorming van het betaald educatief verlof wel degelijk in het NHP 2020 was opgenomen.

Bestrijding van discriminatie en promotie van de diversiteit

Brupartners onderschrijft de vaststellingen en de maatregelen die worden voorgesteld op bladzijde 6 van het ontwerp van Hervormingsprogramma van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Evaluatie van de werkgelegenheidssteun

Brupartners onderschrijft de noodzaak die op bladzijde 7 van het ontwerp wordt beschreven en betrekking heeft op de evaluatie van de werkgelegenheidssteun die in het Brussels gewest van toepassing is.

Strategie inzake Kwalificatie voor Werk

Brupartners onderschrijft de opzetting van deze Strategie waarbij hij betrokken is.

2.2.3 Ondernemerschap / Innovatie / Digitalisering

Ondernemerschap

Brupartners wijst erop dat hij een Bijdrage heeft uitgebracht met betrekking tot de Gewestelijke Strategie voor Economische Transitie.

Innovatie

Brupartners verwijst naar het advies dat hij over het gewestelijke Innovatieplan heeft uitgebracht⁴.

Digitalisering

Wat betreft het platform voor online-verkoop mymarket.brussels, wijst **Brupartners** erop dat dit initiatief momenteel niet als een succesverhaal kan worden beschouwd omwille van het geringe succes dat het platform kent, enerzijds bij de Brusselse handelaars en anderzijds bij de verbruikers.

Brupartners is van oordeel dat het platform voor online-verkoop mymarket.brussels in zijn huidige vorm niet voldoet aan de doelstelling van de Regering om de lokale handel te bevorderen door de handelaars gratis naar de digitalisering te begeleiden.

Brupartners verwijst bovendien naar zijn initiatiefadvies betreffende het Plan voor Digitale Toegankelijkheid⁵.

---

⁴ [A-2021-039-BRUPARTNERS](#)

⁵ [A-2021-042-BRUPARTNERS](#)

2.2.4 Duurzaamheid / Energie / Mobiliteit

Wat betreft de vorm, betreft **Brupartners** dat het beleid inzake duurzaamheid en energie wordt gekoppeld aan het mobiliteitsbeleid. Het zou beter zijn om aan het mobiliteitsbeleid een afzonderlijk punt te wijden.

Duurzaamheid / Energie

Brupartners geeft mee dat hij een Bijdrage heeft uitgebracht over het Lucht-Klimaat-Energieplan.

Comité van klimaatdeskundigen

Brupartners neemt akte en verwelkomt de oprichting van een Comité van klimaatdeskundigen. In dit stadium laat evenwel geen enkel element toe om te oordelen over de doelmatigheid en de werking van dit Comité. Het werd namelijk nog niet effectief opgericht.

Klimaatstuurcomité

Brupartners neemt akte van de oprichting van het Klimaatstuurcomité. Hij betreurt evenwel dat de tekst van het ontwerp van NHP enkel zijn bestaan vermeldt zonder hierover meer details te geven.

Alliantie Renolution

Brupartners wijst erop dat hij bij de Alliantie Renolution betrokken is. Deze Alliantie moet toelaten om de meest relevante oplossingen te bepalen en door te voeren, coherente maatregelen te bepalen, administratieve formaliteiten te vergemakkelijken en een gewestelijke katalysator te creëren voor energie- en duurzame renovatie met de sectoren die betrokken zijn bij de renovatie van het Brussels gebouwenpark.

Lage-emissiezone (LEZ)

Brupartners verwijst naar de adviezen die hij over deze kwestie heeft uitgebracht⁶.

Oplaaainfrastructuur

Brupartners verwijst naar zijn initiatiefadvies met beschouwingen over de elektrificering van het automobielpark in het algemeen⁷ en naar zijn twee recente adviezen betreffende de oplaadpunten op het wegennet⁸ en de parkings die aan een milieuvergunning zijn onderworpen⁹.

Mobiliteit

Brupartners verwijst naar de adviezen uitgebracht met betrekking tot het Plan Good Move¹⁰ en SmartMove¹¹.

2.2.5 Sociale cohesie

Globaal sociaal en gezondheidspakket

Brupartners betreurt dat er geen enkel concreet element van het Brussels geïntegreerd Sociaal-Gezondheidsplan in het ontwerp van NHP aan bod komt. Ook al verwelkomde **Brupartners** het

⁶ [A-2016-053-ESR](#); [A-2017-024-ESR](#); [A-2018-043-ESR](#); [A-2019-061-ESR](#); [A-2020-007-ESR](#); [A-2020-018-BRUPARTNERS](#); [A-2021-034-BRUPARTNERS](#); [A-2021-060-BRUPARTNERS](#); [A-2021-063-BRUPARTNERS](#).

⁷ [A-2019-011-ESR](#)

⁸ [A-2022-019-BRUPARTNERS](#)

⁹ [A-2021-091-BRUPARTNERS](#)

¹⁰ [A-2019-069-ESR](#)

¹¹ [A-2021-004-BRUPARTNERS](#)

initiatief van zo'n Plan¹², toch lijkt het in de huidige stand van zaken onmogelijk om de impact van dit geïntegreerd Sociaal-gezondheidsplan te ramen, noch om te weten wanneer het zal worden aangenomen. **Brupartners** ziet dan ook niet in hoe dit Plan zal kunnen fungeren als "een kompas om het sociaal en gezondheidsbeleid op een geïntegreerde en coherente wijze op het hele Brussels grondgebied af te stemmen".

Steun voor behoeftige of minder zelfredzame personen

Brupartners verwijst naar de beschouwingen in zijn advies over de Brusselse autonomieverzekering¹³.

Toegang tot huisvesting

Brupartners stelt vast dat de ordonnantie van 28 oktober 2021 tot oprichting van een paritaire huurcommissie en ter bestrijding van buitensporige huurprijzen een eerste antwoord vormt op de bezorgdheid van de Regering om bepaalde private verhuurders ertoe aan te zetten om redelijke huurprijzen te hanteren. Hij roept de Regering op om deze ordonnantie uit te voeren. Hij vraagt bovendien om de nodige structurele oplossingen door te voeren (met inbegrip van de productie van woningen) opdat de huurprijzen beter met de koopkracht van de bevolking zouden overeenstemmen.

Toegang tot scholen

Brupartners verwelkomt de positieve dynamiek en de partnerships die in het kader van het Schoolcontract worden gecreëerd, en steunt de driedubbele doelstelling die wordt nagestreefd.

Hij herinnert eraan dat hij in dit verband een advies heeft uitgebracht en dit zowel over het Schoolcontract¹⁴ als over het besluit ervan¹⁵.

*
*   *

---

¹² [A-2021-043-BRUPARTNERS](#)

¹³ [A-2018-036-ESR](#)

¹⁴ [A-2019-009-ESR](#)

¹⁵ [A-2020-054-BRUPARTNERS](#)